

Ceturtdiena, 2016. gada 6. oktobris

P8_TA(2016)0386

Ģenētiski modificētas kukurūzas Bt11 sēklu laišana tirgū

Eiropas Parlamenta 2016. gada 6. oktobra rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas lēmumam par ģenētiski modificētas kukurūzas Bt11 (SYN-BTØ11-1) sēklu laišanu tirgū kultivēšanas nolūkos (D046173/01 – 2016/2919(RSP))

(2018/C 215/13)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā projektu Komisijas īstenošanas lēmumam par ģenētiski modificētas kukurūzas Bt11 (SYN-BTØ11-1) sēklu laišanu tirgū kultivēšanas nolūkos (D046172/01),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 12. marta Direktīvu 2001/18/EK par ģenētiski modificētu organismu apzinātu izplatīšanu vidē un Padomes Direktīvas 90/220/EEK atcelšanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 18. panta 1. punkta pirmo daļu,
- ņemot vērā Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (EFSA) 2005. gada 19. maija atzinumu ⁽²⁾,
- ņemot vērā atzinumu, ar kuru atjaunina riska novērtējuma secinājumus un riska pārvaldības ieteikumus attiecībā uz ģenētiski modificēto, pret kaitēkļiem izturīgo kukurūzu MON 810, ko Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde sniedza 2012. gada 6. decembrī ⁽³⁾,
- ņemot vērā zinātnisku atzinumu, ar kuru papildina vides riska novērtējuma secinājumus un riska pārvaldības ieteikumus par kultivēšanai paredzēto ģenētiski modificēto, pret kaitēkļiem izturīgo kukurūzu Bt11 un MON 810, ko Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde pieņēma 2012. gada 6. decembrī ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā atzinumu, ar kuru atjaunina riska pārvaldības ieteikumus, lai nemērķa tauriņu kārtas *Lepidoptera* sugas saglabāšanas nolūkos aizsargātajās dzīvotnēs ierobežotu Bt–kukurūzas ziedputekšņu iedarbību uz to, ko Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde pieņēma 2015. gada 28. maijā ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā 11. un 13. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regulā (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ OV L 106, 17.4.2001., 1. lpp.

⁽²⁾ Zinātnes ekspertu grupas ģenētiski modificētu organismu jomā atzinums pēc Komisijas pieprasījuma saistībā ar paziņojumu (atsauce C/F/96/05.10) par ģenētiski modificēta, pret kaitēkļiem izturīgas kukurūzas 1507 laišanu tirgū importa nolūkā, izmantošanai barībā un rūpnieciskai pārstrādei un audzēšanai, ko saskaņā ar Direktīvas 2001/18/EK C. daļu iesniedza uzņēmums *Syngenta Seeds* (*The EFSA Journal* (2005) 213, 1.–33. lpp.).

⁽³⁾ EFSA Ekspertu grupa ģenētiski modificētu organismu (ĢMO) jomā; zinātniskais atzinums, ar ko atjaunina riska novērtējuma secinājumus un riska pārvaldības ieteikumus attiecībā uz ģenētiski modificēto, pret kaitēkļiem izturīgo kukurūzu MON 810. *The EFSA Journal* (2012), 10(12):3017 (98. lpp.), doi:10.2903/j.efsa.2012.3017.

⁽⁴⁾ EFSA Ekspertu grupa ģenētiski modificētu organismu (ĢMO) jomā; zinātniskais atzinums, ar kuru papildina vides riska novērtējuma secinājumus un riska pārvaldības ieteikumus par kultivēšanai paredzēto ģenētiski modificēto, pret kaitēkļiem izturīgo kukurūzu Bt11 un MON 810. *The EFSA Journal* (2012), 10(12):3016 (32. lpp.), doi:10.2903/j.efsa.2012.3016.

⁽⁵⁾ EFSA Ekspertu grupa ģenētiski modificētu organismu (ĢMO) jomā, zinātniskais atzinums, ar ko atjaunina riska pārvaldības ieteikumus, lai nemērķa tauriņu kārtas *Lepidoptera* sugas saglabāšanas nolūkos aizsargātajās dzīvotnēs ierobežotu Bt–kukurūzas ziedputekšņu iedarbību uz to. *The EFSA Journal* (2015), 13(7):4127, [31. lpp.], doi:10.2903/j.efsa.2015.4127.

⁽⁶⁾ OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.

Ceturtdiena, 2016. gada 6. oktobris

- ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2014. gada 16. janvāra rezolūciju par priekšlikumu Padomes lēmumam par ģenētiski modificēta kukurūzas produkta (*Zea mays* L. līnija 1507) ar izturību pret dažiem tauriņu kārtas kaitēkļiem laišanu tirgū kultivēšanai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2001/18/EK ⁽¹⁾,
 - ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas rezolūcijas priekšlikumu,
 - ņemot vērā Reglamenta 106. panta 2. un 3. punktu,
- A. tā kā uzņēmums *Syngenta Seeds SAS* (iepriekš *Novartis Seeds*) (turpmāk tekstā – paziņotājs) Francijas kompetentajai iestādei saskaņā ar Padomes Direktīvu 90/220/EEK ⁽²⁾ 1996. gadā iesniedza paziņojumu (atsauce C/ES/96/05.10) attiecībā uz ģenētiski modificētas kukurūzas *Bt11* laišanu tirgū; tā kā 2003. gadā tika iesniegts atjaunināts paziņojums saskaņā ar Direktīvu 2001/18/EK;
- B. tā kā ģenētiski modificēta kukurūza *Bt11* izdala *Cry1Ab* proteīnu, kas ir *Bt* proteīns (iegūts no *Bacillus thuringiensis* pasugas *Kurstaki*), kas nodrošina rezistenci pret Eiropas kukurūzas svilni (*Ostrinia nubilalis*) un Vidusjūras kukurūzas svilni (*esamia nonagrioides*), un *PAT* proteīnu, kas nodrošina noturību pret glufozinātamonija herbicīdu;
- C. tā kā glufozināts ir klasificēts kā toksisks reproduktīvajai sistēmai un tāpēc tam piemērojami Regulā (EK) Nr. 1107/2009 noteiktie izslēgšanas kritēriji; tā kā attiecībā uz jau apstiprinātām vielām izslēgšanas kritēriji ir piemērojami tad, kad apstiprinājums ir jāatjauno; tā kā glufozināta apstiprinājuma termiņš beidzas 2017. gadā; tā kā glufozināta izmantošana tādējādi principā būtu jāizbeidz 2017. gadā;
- D. tā kā atbilstoši Direktīvas 2001/18/EK 26.c panta 2. punktam ģenētiski modificētas kukurūzas *Bt11* kultivēšana ir aizliegta tādās teritorijās kā Valonija (Beļģija), Bulgārija, Dānija, Vācija (izņemot pētniecības nolūkā), Grieķija, Francija, Horvātija, Itālija, Kipra, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Ungārija, Malta, Nīderlande, Austrija, Polija, Slovēnija, Ziemeļīrija (Apvienotā Karaliste), Skotija (Apvienotā Karaliste), Velsa (Apvienotā Karaliste);
- E. tā kā saskaņā ar EFSA sniegto informāciju, pierādījumi liecina, ka apmēram 95–99 % ziedputekšņu nosēžas aptuveni 50 metru rādiusā no putekšņu avota, tomēr vertikālās vēja kustības vai brāzmas ziedputekšņu izkaisīšanās laikā var tos pacelt augstu atmosfērā un izplatīt līdz pat vairāku kilometru lielā attālumā;
- F. tā kā 2005. gada atzinumā EFSA norādīja, ka Eiropā nav sastopamas kukurūzas krustošanai derīgas savvaļas šķirnes, un ar to arī atzina, ka saistībā ar ieviešanu un izplatīšanos nav paredzama nekāda netīša ietekme uz vidi;
- G. tā kā teosinte, kultivētās kukurūzas priekštece, Spānijā ir sastopama kopš 2009. gada; tā kā teosintes populācijas varētu kļūt par tādu transgēno DNS saņēmējām, kas radušās no ģenētiski modificētas kukurūzas *MON 810*, ko Spānijā kultivē dažos reģionos, kuros teosinte ir plaši izplatīta; tā kā gēnu plūsma var pāriet uz teosinti un tā rezultātā tā sāktu ražot *Bt* toksīnu, tādējādi kukurūzas un teosintes hibrīdi būtu izturīgāki nekā vietējie teosintes augi; tā kā šāda notikumu attīstība rada ievērojamu risku lauksaimniekiem un videi;
- H. tā kā Spānijas kompetentās iestādes ir informējušas Komisiju par teosintes sastopamību Spānijas kukurūzas laukos, tostarp ļoti ierobežoto klātbūtni ģenētiski modificētas kukurūzas laukos; tā kā pieejamā informācija liecina arī par to, ka teosinte ir konstatēta arī Francijā;
- I. tā kā Komisija 2016. gada 13. jūlijā prasīja EFSA līdz 2016. gada septembra beigām, pamatojoties uz pieejamo zinātnisko literatūru un citu būtisku informāciju, izvērtēt, vai ir iegūti jauni pierādījumi, kas mainītu EFSA zinātnisko atzinumu secinājumus un ieteikumus par ģenētiski modificētas kukurūzas *MON 810*, *Bt11*, 1507 un *GA21* kultivēšanu;

⁽¹⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2014)0036.

⁽²⁾ Padomes 1990. gada 23. aprīļa Direktīva 90/220/EEK par ģenētiski modificētu organismu apzinātu izplatīšanu dabā (OV L 117, 8.5.1990., 15. lpp.).

Ceturtdiena, 2016. gada 6. oktobris

- J. tā kā Komisijas īstenošanas lēmuma projekta 24. punktā apgalvots, ka attiecībā uz vietējo mirstību EFSA par "pieņemamiem" uzskatīja divus vietējās mirstības rādītājus (0,5 % un 1 %); tā kā 2015. gada 28. maijā pieņemtajā zinātniskajā atzinumā, ar kuru atjaunina riska pārvaldības ieteikumus, lai nemērķa tauriņu kārtas *Lepidoptera* sugas saglabāšanas nolūkos aizsargātajās dzīvotnēs ierobežotu *Bt*-kukurūzas ziedputekšņu iedarbību uz to, EFSA tomēr skaidri norāda, ka "jebkāds konkrēts aizsardzības līmenis, kuru EFSA ĢMO ekspertu grupa šeit izmantojusi ilustrēšanai, ir domāts vienīgi kā piemērs" un ka "jebkurai piemērojamai robežvērtībai noteikti ir jābūt patvaļīgai un tā būtu jāgroza saskaņā ar spēkā esošajiem Savienības dabas aizsardzības mērķiem";
- K. tā kā īstenošanas lēmuma projektā Komisija nolēma iekļaut vietējās mirstības rādītāju zem 0,5 %, bet tā pielikumā patvaļīgi paredzēja vismaz 5 metru izolējošo attālumu starp kukurūzas *Bt11* lauku un aizsargājamu dzīvotni, kā noteikts Direktīvas 2004/35/EK 2. panta 3. punktā, neraugoties uz to, ka EFSA nesen ir skaidri norādījusi uz apstiprinājumu tam, ka 20 m izolējošais attālums ap aizsargājamām dzīvotnēm līdz tuvākajam kukurūzas *Bt11/MON 810* audzēšanas laukam, proti, četras reizes lielāks attālums nekā Komisijas ierosinātais, varētu samazināt pat ļoti jutīgo nemērķa tauriņu kārtas *Lepidoptera* sugas kāpuru vietējās mirstības rādītāju zem 0,5 %;
- L. tā kā 2015. gada 28. maijā pieņemtajā zinātniskajā atzinumā, ar kuru atjaunina riska pārvaldības ieteikumus, lai nemērķa tauriņu kārtas *Lepidoptera* sugas saglabāšanas nolūkos aizsargātajās dzīvotnēs ierobežotu iedarbību uz to, EFSA norādīja, ka pašreiz nav pieejami pietiekami dati, kas ļautu kopējās mirstības rādītājos iekļaut ar *Bt* saistītu kāpuru mirstību,
1. uzskata, ka Komisijas īstenošanas lēmuma projekts pārsniedz Direktīvā 2001/18/EK paredzētās īstenošanas pilnvaras;
 2. uzskata, ka kultivēšanas riska novērtējums, ko veica EFSA, nav pilnīgs un Komisijas ierosinātie riska pārvaldības ieteikumi ir neatbilstoši;
 3. uzskata, ka Komisijas īstenošanas lēmuma projekts neatbilst Savienības tiesību aktiem, jo nav savienojams ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/18/EC mērķi, kas saskaņā ar piesardzības principu paredz tuvināt dalībvalstu noteikumus, normatīvos un administratīvos aktus un aizsargāt cilvēku veselību un vidi, kad ģenētiski modificēti organismi vidē tiek apzināti izplatīti nolūkā, kas nav to laišana Kopienas tirgū, un tirgū tiek laisti ģenētiski modificēti organismi vai tos saturoši produkti;
 4. prasa Komisijai atsaukt īstenošanas lēmuma projektu;
 5. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.
-